

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De [con]fessione que est s[e]c[und]a p[ar]s penitentie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

hant artificia bona & honesta & utilia que
licite cum deo possunt fieri sicut sutores, sar-
tores, & sic de alijs. Et tales qui fideliter la-
borant: & sunt sine peccato mortali tunc
omnis labor erit eis meritorius. Sed si
infideliter laborant & fraudulent: tunc tales
habebunt duplex dānum: quia hinc ip-
senti habent paupertatem in labore ma-
gno, & cum hoc eternam dānatōem in fu-
turo, ergo omnes mechanici & laborato-
res debent suos labores fideliter perfici-
cere, & omni die oēs labores deo omni-
potenti offerre: tunc retribuet eis in vita
eterna. **Uñ Greg⁹** Quid bonū quod agim⁹
per intentionē semp ad celestia leuem⁹ vñ
ps. **Labores manuum tuarum, etc.**

Querit vtrū requirat contritio dō
libet peccato mortali. **R**espōdeo s̄m pe-
trum damascenum in. 4. dist. 17. Quod in
omni peccato mortali est actualis auer-
sio voluntatis a deo ad peccatū, & contraria
contrarijs curant: oportet quod in omni remis-
sio peccati mortali sit actualis auersio a pec-
cato ad deū: que quidem contritio appel-
latur. **D**e peccatis tamen oblitis suffi-
cit generalis contritio cum conatu ad re-
cordandū & dolendū. **S**ed nec solū
de peccato oblitō debet quod in genē do-
lere: sed & oblitōne eiusdem que ex ne-
gligētia contingit. **I**tem sciendū quod de
peccato maiori debet esse maior dolor quia
maiori offēsa maior pena debetur & ma-
ior satisfactio requiritur. **Q**uerit vtrū
contritio possit tollere totū reatum pene
Respōdeo s̄m pe. vbi. s. contritionis ac-
tensio potest atēdi dupliciter. vñ ex pte cha-
ritatis: quod causat displicētiam peccati, vñ
ex parte doloris qui in sensitua excitat.
& in vtroque modo potest tūc intēdi cōtri-
tio quod tota pena remittit. **E**xemplū pa-
ret de latrone quod cum xp̄o pepēdit in cruce
Exemplū in dialogo Cesarij. **T**ēpo-
re Innocētij pape erat mulier quedam
igne libidinis accensa que propriū ada-
mauit filium, de quo concepit & genuit
filium alterū. **T**ertio igitur percussa mi-

ro modo dolet timēs se tradi sathanę
morte subitanā iterire. **D**eō miserāte &
satisfactōe anxiatū cepit. p̄habito igitur p̄-
us consilio sacerdotis sui: infantulū secum
tollēs romā venit cum multa oportunitate
& magna contritōe dñi Innocēcij oculis
se ingessit: cum tantis lachrymis & clamo-
ribus cunctis audientibus faciens confessōem
vt oēs verterēt in stuporem. **S**estavit in
brachijs infantē cōmissi sceleris testem.
Videns dñs papa in muliere tantā cō-
tritionem, & quia vere esset penitens: mē-
scōdia motus super eam sicut prudens
medicus volens infirmum plene & cito
sanare: medicinam etiā vere contritiōis
p̄bare p̄cepit. vt in tali veste corā eis ap-
pareret: in quali venerat ad filium cum
peccaret. **I**lla cōfusionem et nā tempo-
rali anteponens: mox exiit, & vestes de-
posuit & i camisia rediit. **E**t quod paratiss-
sima foret ad omnē satisfactiōem in talē
obediētia satis ostendit. **C**onsiderās
vir beatissimus talē obediētiē talē vere-
cundie talē penitētiē nullius peccati pe-
nam posse resistere: coram omnibus dixit
ad mulierem. **D**imissum est peccatū tuū
vade in pace: & nihil ampli⁹ iunxit ei. **A**-
udiuit hoc quidā dō cardinalibus: murmurā-
do reprehendit papā dicēs ad tantā culpā
tā breuē penam nō sufficere. **C**ui ille re-
spōdit. **S**i ego iuste egi cum muliere ista
& si insufficientes est penā ei⁹ corā deo potesta-
tē huius diabol⁹ ingredi corp⁹ meū et corā
oibus me veret. si vero iuste me reprehē-
dis sile tibi fiat. **E**t statim diabol⁹ car-
dinalē eundē verare cepit: p̄ cui⁹ vera-
tōem perfectā mulieris penam deus pa-
lam ostendit. **T**andē cōmuni orationē
purgatus cardinalis didicit in sua vera-
tione diuine misericordie de cetero non
oblatrare.

De confessione.
Confessio s̄m Raymūdi est le-
gitima coram sacerdote pecca-
ti declaratio. **Q**uerit. vtrū confes-
sio sit de necessitate salutis. **R**espōdeo

De sacramento

q̄ sic: ois fidelis saltē semel i anno tenet
ex p̄cepto quando ad annos discretio/
nis puenerit p̄fiteri oia p̄c̄a sua. z com
municare saltē in pascate. vt p̄ extra d̄
pe. z re. **Dis.** Circa q̄d querit. vtz pue
ris sit dādū sac̄m̄ eucharistie. R̄ndeo
fm̄ Tho. in. 4. di. 9. Pueris carentibz
plurōnis qui non possunt distinguē in
ter cibum corporalem z spūalem nō de
bet corpus christi dari. quia ad ip̄m exi
gitur actualis deuotio quam tales pue
ri habere non possunt. Sed puerz ha
bere incipientibus discretionem etiam
ante perfectam etatem: puta cum sint. x
vel. xi. annoz p̄ dari in eis discretiois
signa z deuotiois appareāt. **Hec ille** Et
ratio hui⁹ est. qz ad p̄cipiēdū sac̄m̄ req̄
rit deuotio actualis: z tales pueri q̄nqz
maiorē discretōem z deuotionem z affe
ctum habent ad sacramētum q̄ ali⁹ for
te qui est viginti annoz. Ergo parentes
debent pueros informare quō ibi ē chri
stus q̄ est de uirgine natus p̄ nobis pas
sus. z que bona eueniunt homini ex di
gna communione. z deberēt eos infor
mare quomodo confiteri deberēt et pe
nitere de decem p̄ceptis. z d̄ septez pec
catz mortalibus. z quomodo debēt ha
bere firmum p̄positum amplius absti
nendū a peccatis. Item informādū sunt
quō reuerenter sacramētum sumere de
bent nec immediate expuere. nec imme
diate post sumptionē sacramenti come
dere. sed p̄ gratiarū actione debent se in
memorando passionem christi exercere
aū accessum z post. z signanter cauere ne
christū ecōuerso expellāt p̄ peccatū mor
tale. Sciendū q̄ quātūcūqz p̄c̄oz p̄te
rit: tñ confiteri tenet. qz non sufficit con
fessio. nisi sequat̄ confessio. **Unde Amb**
in libro d̄ paradiso Non em̄ q̄sqz a p̄c̄o
iustificari potēt nisi p̄c̄m aū p̄fess⁹ fuerit

Conditōes que requirunt ad
confessionem.

Sed queritur: confessio qualē esse
debeat. Respondeo q̄ primo d̄

bet esse p̄meditata. Sed diceret q̄n
tam diligentiam debet homo adhibere
ad rememorādum sua peccata. **Re**
spondeo q̄ maiorē q̄ vnqz in aliq̄ re
transitoria habuisti. hoc p̄batur. quia si
quis rationem regi tereno deberet dāe
de multis z arduis causis sub pena p̄i
uationis oculorum vel manū v̄l pedū
si in ipsa ratione deficeret: tunc talis ma
gnam diligentiaz adhiberet vt debite ra
tionem redderet. Sed adhuc maiorē z
rationem reddidit sumus in p̄fessione
quia de tota nostrayita. z hoc sub pena
p̄iuationis vite eterne. Ergo quilibet d̄z
ad memoriam reducere in qb̄ locis fuit
z quid in quolibet loco deliquerit. et q̄
tiens quodlibet peccatum commiserit.
quia nō sufficit q̄ quis dicat in cōfessio
ne hoc peccatum sepius commisi. quia
nescit confessor intelligere vtrum decies
vel vigesies vel centies. **S**inautem tūc
dicat sub determinato numero. put sibi i
estimatione sua videbitur. vt dicēdo. h̄
peccatum cōmisi decies vel vigesies vel
centies. vel plus vel minus. quia certuz
numerum ignoro. tunc confessor potest
eū fm̄ hoc expedire. z penitētiā iniun
gere. Quia maior penitētia iniungēda
est illi qui aliquod peccatuz decies com
misit. q̄ illi qui soluz quater aut septies
hoc idēz cōmisit. **Uñ** ysid. de sum. boz
Ille penitentiam digne agit. q̄ reatum
suū satisfactōne legitima plāgit. **Uñ**
etiā **Aug⁹**. de penitētia. Vere penitēs
p̄sideret qualitatem criminis. in loco. i
tempore. in p̄seuerātia. in varietate p̄so
ne. Et qua hoc fecerit tēptatione. z i ip
sius vicij multiplici executōe. Sed heu
aliqui currūt ad cōfessionē sine debita p̄
meditatione. qd̄ multū ē reph̄sibile: si
gnant in his qui raro confitentur. qz ta
les plura p̄c̄a obliuiscunt Ergo p̄sulē
dum est cuiuslibet: vt ad minus quater in
anno. scz in angarijs sua p̄c̄a confiteat̄
tur. Quia p̄ hoc homo a multis pecca
tis retraheretur q̄ sentiret appropinq̄

*Ab nōm p̄m̄
z is s̄. de m̄
Luzgung h̄.*